

Atodiad 2

Aseidiadau Ardrawiad Ieithyddol, Cymunedol a Chydraddoldeb (Drafft)

Trefn	Dogfen
1	Aseiad Ardrawiad Ieithyddol a Chymunedol (Drafft)
2	Aseiad Ardrawiad Cydraddoldeb (Drafft)

Adolygu Darpariaeth Addysg Bangor

Asesiad effaith ieithyddol ac ardrawiad cymunedol

DRAFFET

Dyddiad Cyflwyno: 2018-01-22

Awduron: Adran Addysg

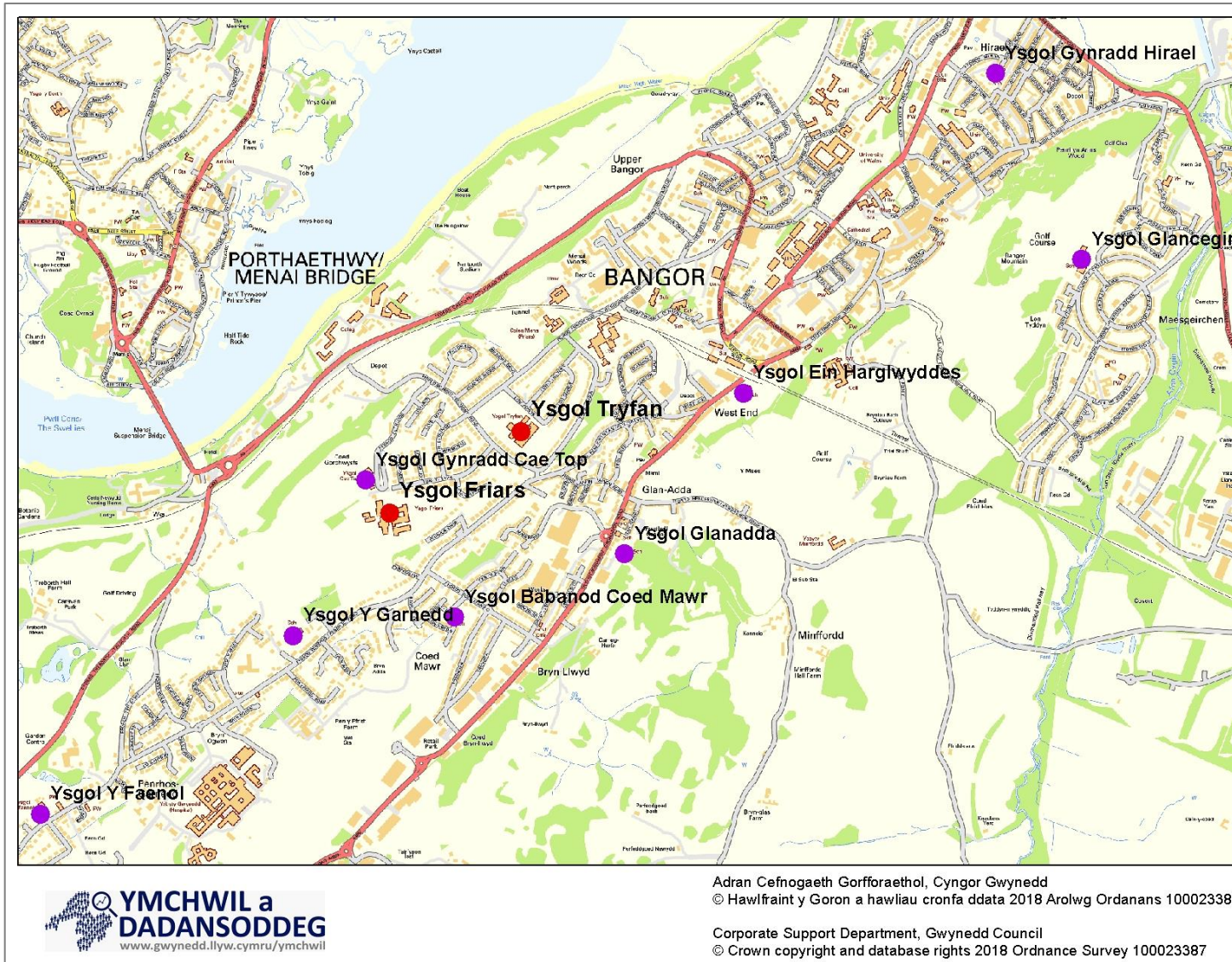
Cynnwys

Tudalen

Map	3
Cyflwyniad	4
Proffil Ieithyddol Dalgylch Bangor	6
Ysgolion	7
Tystiolaeth Ychwanegol	10
Modelau Posib	14
Casgliad	14
Ardrwiad Cymunedol	15
Atodiad1: Model cyfuno Glanadda/Coed Mawr a Y Garnedd	17

DRAFT

Map 1: Lleoliad ysgolion Bangor

1. Cyflwyniad

Mae cefnogi a datblygu gallu plant Gwynedd i ddysgu a defnyddio eu sgiliau ieithyddol yn allweddol i strategaethau addysg y Sir. Mae'r Cyngor yn ad-drefnu ysgolion ym Mangor, ac mae'n ofynnol, yn unol â'r Cod Trefniadaeth Ysgolion (006/2013), i gynnal asesiad ardrawiad ieithyddol. Mae'r ddogfen hon yn amlinellu'r sefyllfa ynglŷn â'r prif ystyriaethau iaith yn ymwneud ag effeithiau'r opsiynau dan sylw ym Mangor.

1.1 Sefyllfa Gwynedd

Mae ffigyrau yng Nghyfrifiad 2011 yn nodi fod 65,900 (56%) o bobl dros dair oed yn gallu siarad, darllen, ac ysgrifennu yn y Gymraeg. Mae Cyfrifiad 2011 hefyd yn nodi bod 65.4% yn siarad Cymraeg sydd yn ostyngiad ers y cyfrifiad blaenorol, pan oedd y ffigwr yn 69%.

Yng Ngwynedd, fel mewn nifer o Awdurdodau Lleol eraill yng Nghymru, mae cryn wahaniaeth yng nghanran y siaradwyr Cymraeg o fewn gwahanol wardiau. Yn y pegynau eithaf, megis Aberdyfi a Thywyn mae rhwng 18%-38% o'r boblogaeth yn siarad Cymraeg, tra bo cymaint â 78% yn siarad Cymraeg mewn wardiau fel Llanrug.

Mae bron i dri chwarter poblogaeth y sir wedi eu geni yng Nghymru (66.8%)

1.2 Polisi iaith

Cynradd

Yr un yw nod y Polisi Iaith ar draws holl ysgolion cynradd y Sir, sef datblygu gallu pob disgybl i fod yn hyderus yn y ddwy iaith erbyn diwedd CA2. Y Gymraeg yw iaith swyddogol yr asesu yn yr ysgol ar ddiwedd CS. Yn CA2, rydym yn parhau i ddatblygu gfael disgyblion ar y Gymraeg gan roi sylw i ddatblygu eu sgiliau yn y ddwy iaith.

Uwchradd

Yn yr uwchradd, disgwylir i bob disgybl sydd wedi cyrraedd y lefel angenrheidiol, sef 3+ ar ddiwedd CA2 ddilyn Cymraeg Iaith Gyntaf yn CA3 er mwyn sicrhau dilyniant a pharhad priodol. Y gobaith yw y gall y disgyblion hyn astudio'r Gymraeg a'r Saesneg fel pynciau hyd at ddiwedd blwyddyn 11. Mae ysgolion uwchradd yn adeiladu ar y sylfaen a osodwyd yn y cynradd trwy sicrhau fod pob disgybl yn parhau i ddatblygu sgiliau yn y Gymraeg a'r Saesneg. Nid yw'r sir yn diffinio ysgolion uwchradd yn ôl categorïau ieithyddol gan fod yr un disgwyliad mewn perthynas â'r Polisi Iaith, sef rhoi cyfle i holl ddisgyblion y sir fod yn hyderus ddwyieithog.

1.3 Cyfeiriad Strategol Addysg yng Ngwynedd

Mabwysiadwyd strategaeth “*Addysg Gynradd o Ansawdd Gorau i Blant Gwynedd*” gan y Cyngor yn Ebrill 2009 ac fe’i hadolygwyd yn Rhagfyr 2010. Datblygwyd a chefnogwyd uwch strategaeth “*Rhaglen Strategol - Tuag at 2025*” gan y Cyngor yn Hydref 2010. Darparwyd y ddogfen fel sylfaen strategol i osod cyfeiriad i ddatblygiadau ym maes addysg a hyfforddiant yng Ngwynedd am y 15 mlynedd nesaf. Cyflwynwyd y rhaglen yng nghyd-destun y polisiau a chynlluniau sydd ar y gweill, yn lleol a chenedlaethol, i drawsnewid gwasanaethau a ddarperir ar gyfer plant, pobl ifanc a’u teuluoedd.

DRAFFET

2. Proffil Ieithyddol Dalgylch Bangor

Er hwylustod, a gan ddefnyddio data Cyfrifiad 2011, rhennir proffil ieithyddol dalgylch Bangor i ddwy ardal, sef ardal Cyngor Dinas Bangor ac ardal Cyngor Cymuned Pentir.

Tabl 1: Siaradwyr Cymraeg fesul ardal

Data Cyfrifiad 2011	Bangor	Pentir	Gwynedd	Cymru
Pob Preswlydd Arferol 3+	15,928	2,366	117,789	2,955,841
Gallu siarad Cymraeg	5,801 (36.4%)	1,389 (58.7%)	77,000 (65.4%)	562,016 (19.0%)
Gallu siarad Cymraeg ond ddim yn gallu darllen nac ysgrifennu Cymraeg	842 (5.3%)	157 (6.6%)	6,838 (5.8%)	80,429 (2.7%)
Gallu siarad a darllen Cymraeg ond ddim yn gallu ysgrifennu Cymraeg	483 (3.0%)	116 (4.9%)	3,947 (3.4%)	45,524 (1.5%)
Gallu siarad, darllen ac ysgrifennu Cymraeg	4,455 (28.0%)	1,111 (47.0%)	65,921 (56.0%)	430,717 (14.6%)
Cyfuniad arall o sgiliau Cymraeg	396 (2.5%)	52 (2.2%)	1,781 (1.5%)	73,392 (2.5%)
Dim Sgiliau Cymraeg	8,120 (51.0%)	665 (28.1%)	31,177 (26.5%)	2,167,987 (73.3%)
Gallu deall Cymraeg llafar yn unig	1,632 (10.2%)	265 (11.2%)	8,125 (6.9%)	157,792 (5.3%)

Gwelir o'r tabl uchod fod amrywiaeth yn sefyllfa'r Gymraeg yn y ddwy ardal ym Mangor, gyda 36.4% o'r boblogaeth yn gallu siarad Cymraeg yn ardal Cyngor Dinas Bangor, a 58.7% o'r boblogaeth yn gallu siarad Cymraeg yn ardal Cyngor Cymuned Pentir.

3. Ysgolion

Dengys y tablau isod ganlyniadau CS ac CA2 ar gyfer ysgolion Bangor:.

3.1 Perfformiad Academaidd

Tabl 12: Canran y disgyblion sydd wedi cyrraedd y lefel disgwyliedig - Cymraeg (iaith gyntaf) – CS

Ysgol	CS (cyflawni deilliant 5+)					
	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Cae Top	86.2	86.7	92.9	100.0	96.4	100.0
Ein Harglwyddes	-	-	-	-	-	-
Glanadda	-	-	-	-	-	-
Coed Mawr	57.1	80.0	75.0	87.5	93.3	87.5
Glancegin	63.6	82.6	80.0	82.9	84.6	83.8
Hirael	77.8	79.2	57.1	76.5	66.7	63.2
Y Faenol	94.7	96.6	93.1	100.0	96.0	87.1
Y Garnedd	96.9	94.6	93.9	95.9	95.0	100.0

Tabl 13: Canran y disgyblion sydd wedi cyrraedd y lefel disgwyliedig - Cymraeg (iaith gyntaf) – CA2

Ysgol	CA2 (cyflawni deilliant 5+)					
	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Cae Top	70.0	78.6	85.7	100.0	84.6	86.7
Ein Harglwyddes	0.0	76.9	*	75.0	*	*
Glanadda	40.0	77.8	77.8	*	75.0	83.3
Coed Mawr	-	-	-	-	-	-
Glancegin	50.0	70.6	76.9	80.0	60.0	73.7
Hirael	62.5	77.8	77.3	76.0	61.5	73.7
Y Faenol	91.3	88.0	100.0	92.3	92.9	84.6
Y Garnedd	95.2	97.9	97.4	90.5	100.0	100.0

- Ddim yn berthnasol

* Data ddim ar gael (Nid yw Ysgol Ein Harglwyddes yn dilyn Cymraeg (iaith gyntaf))

Ffynhonnell: Casglu Data Cenedlaethol (NDC) via (<http://mylocalschool.gov.wales/?lang=cy>)

3.2 Defnydd o Gymraeg yn yr ysgol

Fel rhan o weithredu'r Siarter Iaith, mae holl ddisgyblion CA2 pob ysgol gynradd yng Ngwynedd (ar wahân i Ysgol Ein Harglwyddes) yn cwblhau holiadur gwe iaith am eu defnydd o'r Gymraeg yn yr ysgol ddwywaith y flwyddyn. (Nid oesdata ar gyfer Ysgol Babanod Coed Mawr gan nad oes disgyblion o flynyddoedd 3-6 yn yr ysgol).

Tabl 3: Canran y plant sy'n siarad Cymraeg efo plant yn y dosbarth

Siarad Cymraeg efo plant yn y dosbarth	Bob Amser	Yn Aml	Weithiau	Ychydig lawn	Byth
Ysgol y Faenol	2.8%	8.5%	57.5%	17%	14.2%
Ysgol y Garnedd	88.8%	6.9%	3.1%	0%	1.3%
Ysgol Glanadda	4.8%	21.4%	66.6%	7.1%	0%
Ysgol Cae Top	2.4%	8.3%	56%	22.6%	10.7%
Ysgol Glancegin	26.4%	25.5%	40.6%	2.8%	4.7%
Ysgol Hiracl	4.9%	15.9%	48.8%	22%	8.5%

Tabl 7: Canran y plant sy'n siarad Cymraeg efo'r plant ar y coridor ac yn y neuadd ginio

Siarad Cymraeg efo'r plant ar y coridor ac yn y neuadd ginio	Bob Amser	Yn Aml	Weithiau	Ychydig lawn	Byth
Ysgol y Faenol	2.8%	8.5%	24.5%	36.8%	27.4%
Ysgol y Garnedd	83.8%	12.5%	3.1%	0.6%	0%
Ysgol Glanadda	4.8%	21.4%	50%	19%	4.8%
Ysgol Cae Top	1.2%	3.6%	34.5%	35.7%	25%
Ysgol Glancegin	11.3%	20.8%	36.8%	14.2%	17%
Ysgol Hiracl	1.2%	12.2%	32.9%	25.6%	28%

Tabl 8: Canran y plant sy'n siarad Cymraeg ar iard yr ysgol

Siarad Cymraeg ar iard yr ysgol	Bob Amser	Yn Aml	Weithiau	Ychydig lawn	Byth
Ysgol y Faenol	2.8%	8.5%	22.6%	30.2%	35.8%
Ysgol y Garnedd	79.4%	16.3%	4.4%	0%	0%
Ysgol Glanadda	0%	19%	57.1%	19%	4.8%
Ysgol Cae Top	0%	5.6%	31%	39.3%	23.8%
Ysgol Glancegin	5.6%	25.5%	42.5%	16%	10.4%
Ysgol Hiracl	4.9%	7.3%	30.5%	29.3%	28%

Tabl 10: Canran y plant sy'n hyderus wrth siarad Cymraeg

Dw i'n hyderus wrth siarad Cymraeg	Hyderus iawn	Hyderus	Gweddol Hyderus	Ddim yn Hyderus	Ddim yn Hyderus o gwbl
Ysgol y Faenol	42.5%	26.4%	19.8%	5.7%	5.7%
Ysgol y Garnedd	78.8%	11.9%	6.3%	1.9%	1.3%
Ysgol Glanadda	59.5%	21.4%	7.1%	9.5%	2.4%
Ysgol Cae Top	15.5%	33.3%	33.3%	8.3%	9.5%
Ysgol Glancegin	60.4%	29.2%	8.5%	0.9%	0.9%
Ysgol Hiracl	46.3%	18.3%	17.1%	12.2%	6.1%

Tabl 11: Canran y plant sy'n meddwl ei bod hi'n bwysig siarad Cymraeg

Dw i'n meddwl ei bod hi'n bwysig siarad Cymraeg	Pwysig iawn	Pwysig	Gweddol bwysig	Ddim yn bwysig	Ddim yn bwysig o gwbl
Ysgol y Faenol	76.4%	14.2%	5.6%	0.9%	2.8%
Ysgol y Garnedd	84.4%	11.9%	3.8%	0%	0%
Ysgol Glanadda	95.2%	4.8%	0%	0%	0%
Ysgol Cae Top	33.3%	35.7%	20.2%	3.6%	7.1%
Ysgol Glancegin	74.5%	20.8%	1.9%	2.8%	0%
Ysgol Hiracl	63.4%	19.5%	13.4%	2.4%	1.2%

Nifer yr ymatebion:

Y Faenol	106
Garnedd	160
Glanadda	42
Cae Top	84
Glancegin	106
Hiracl	82

3.3 Capasiti'r Ysgolion

Mae wyth Ysgol Gynradd yn ardal Bangor. Mae'r tabl isod yn dynodi capasiti'r ysgolion ar sail y nifer o ddisgyblion sydd yn mynychu ym Medi 2017. Rhagwelir y bydd nifer disgyblion yn cynyddu yn y blynnyddoedd nesaf.

Tabl 2: Capasiti ysgolion

Ysgol	Capasiti	Nifer o ddisgyblion	Statws
Ysgol Cae Top	210	240	RCE
Ysgol Ein Harglwyddes	113	123	CCP
Ysgol Glanadda	81	41	IS
Ysgol Babanod Coed Mawr	56	28	BS
Ysgol Glancegin	210	251	CS
Ysgol Hiracl	186	195	CS
Ysgol Y Faenol	186	219	RCE
Ysgol Y Garnedd	210	338	CS

RCE –Ysgol Gynradd Wirfoddol dan Reolaeth yr Eglwys yng Nghymru

CCP – Ysgol Gynradd Wirfoddol dan Gymorth yr Eglwys Gatholig

IS – Ysgol Iau Gymunedol

BS- Ysgol Babanod Gymunedol

CS – Ysgol Gymunedol

4. Tystiolaeth Ychwanegol

Mae adroddiadau Estyn yn cynnwys ychydig o sylwebaeth ar y defnydd o'r Gymraeg mewn ysgolion Cynradd. Yn ogystal, mae rhai ysgolion yn cynnig sylw ar eu defnydd o'r iaith ar eu gwefannau.

Cae Top

Mae adroddiad Estyn o 2016 yn dweud

“Mae tua 25% o ddisgyblion o gefndiroedd ethnig lleiafrifol neu gymysg ac yn siarad 16 gwahanol iaith. Mae tua 24% yn dysgu Saesneg fel iaith ychwanegol. Defnyddir y Gymraeg fel cyfrwng addysgu yn y Cyfnod Sylfaen. Yng nghyfnod allweddol 2, addysgir y disgyblion drwy gyfrwng y Gymraeg a'r Saesneg.” ac yn argymhell i'r ysgol *“barhau i godi safonau yn y Gymraeg”*

<https://www.estyn.llyw.cymru/sites/default/files/documents/Ysgol%20Gynradd%20Cae%20Top%20Ocy.pdf>

Ar wefan yr ysgol maent yn dweud

“Mae gennym.... athro/athrawes ychwanegol sy'n darparu Gwersi Cymraeg Ychwanegol ar gyfer unigolion penodol.” *“Mae tua 27% o'n disgyblion yn dod o wledydd tramor a rhyngddynt, siaredir dros ugain o wahanol ieithoedd yn y cartrefi ac rydym yn falch iawn o'r ethos aml-ddiwylliannol a geir yn yr ysgol.”*

Ein Harglwyddes

Mewn adroddiad Estyn yn 2011 mae'n dweud

“Mae tua hanner y disgyblion o gefndir ethnig Asiaidd, Dwyrain Ewropeaidd neu arall ac yn siarad Saesneg fel iaith ychwanegol. Ni ddefnyddia'r un disgybl y Gymraeg fel mamiaith.” Ac yn argymhell i'r ysgol *“gwneud defnydd mwy cyson o Gymraeg achlysurol yn ystod gwersi.”*

“Mae disgyblion o bob oedran yn gwneud cynnydd da yn natblygiad yr iaith Gymraeg. Mae llawer yn ymateb yn gadarnhaol i gyfarchion a chyfarwyddiadau gyda'r mwyaf hyderus yn defnyddio ymadroddion a brawddegau syml a ddysgwyd yn bwrpasol i ddatgan eu syniadau.”

https://www.estyn.llyw.cymru/sites/default/files/documents/Adroddiad%20Arolygiad%20Ysgol%20Ein%20Harglwyddes%20CYM%202011_0.pdf

Glanadda

Yn adroddiad Estyn yn 2013 mae'n dweud.

“Daw 12% o'r disgyblion o gartrefi lle siaredir Cymraeg.” A bod angen *“Codi safonau yn y Gymraeg.”*

“Maent yn cyfrannu'n hyderus ac yn synhwyrol i drafodaethau grŵp yn Saesneg. Serch hynny, nid yw medrau llafar Cymraeg llawer o'r disgyblion yn datblygu'n ddigonol erbyn diwedd cyfnod allweddol 2 ac nid oes ganddynt yr hyder i gyfrannu'n effeithiol i drafodaeth yn y Gymraeg”

https://www.estyn.llyw.cymru/sites/default/files/documents/Adroddiad%20Arolygiad%20Ysgol%20Glanadda%202013_0.pdf

Mae Ysgol Glanadda a Coed Mawr yn rhan o ffederasiwn ac yn rhannu gwefan. Mae'r wefan yn nodi hyn fel un o amcanion yr ysgolion:

“Galluogi pob disgybl i ddod yn rhugl yn y Gymraeg a'r Saesneg er mwyn eu galluogi i ymgyfrannu'n llawn ym mywyd cymdeithasol a diwylliannol ein cymdeithas ddwyieithog.”

Ac yn dweud

“Ysgolion mewn ardal Seisnigedd ei naws yw'r ddwy, felly mae'r Staff a'r disgyblion yn gorfod gweithio'n galed i gadw naws ac awyrgylch Gymreig y ddwy ysgol. Ni ddylai'r rhai ohonoch sydd a'ch plant yn rhan o sefyllfa ddwyieithog am y tro cyntaf deimlo dan fygythiad na themlo nad ydych chi'n perthyn. Efallai nad ydych chi'n siarad Cymraeg (er bod llawer o rieni'n penderfynu dysgu'r iaith), ond gobeithiwn y byddwch yn parchu'r awyrgylch ieithyddol sy'n bodoli yma, awyrgylch sy'n cyfoethogi cymaint ym mhob ystyr ar brofiadau dysgu'r plant. Parchwn eich hawliau, ac i'r diben hwnnw bydd pob gohebiaeth o'r ysgol yn ddwyieithog.”

- *“Nodau pendant ein hysgolion*
- *Mae Ysgol Babanod Coedmawr yn sicrhau sylfaen gadarn i bob plentyn yn y Gymraeg. Rydym yn adeiladu sail i werthoedd*
- *Traddodiadol Cymru a Chymreictod.*
- *Cadarnhau, atgyfnerthu a datblygu'r dysgwr Cymraeg.*
- *Parhau i atgyfnerthu a datblygu Cymraeg a Saesneg pob plentyn ymhob agwedd o'r Adran Iau er mwyn sicrhau ei fod yn gallu*
- *Siarad, darllen ac ysgrifennu yn hyderus yn y ddwy iaith cyn trosglwyddo o'r sector Cynradd i'r Uwchradd.*
- *Darperir trefniant arbennig yn y Ganolfan Iaith yng Nghaernarfon ar gyfer hwyr ddyfodiaid di-gymraeg rhwng 7 ac 11 oed*
- *Mae unrhyw blentyn gydag anawsterau dysgu difrifol yn meithrin sgiliau darllen ac ysgrifennu yn ei famiaith yn bennaf, ond rhoddir pwyslais ar ddwy ieithrwydd llafar iddo ef/hi”*

Babanod Coed Mawr

Mae adroddiad Estyn 2015 yn dweud

“Oddeutu 8% o'r disgyblion sydd o gartrefi lle siaredir Cymraeg” “Mae disgyblion abl yn darllen yn rhugl a deallus yn y Gymraeg”

<https://www.estyn.llyw.cymru/sites/default/files/documents/Adroddiad%20arolygiad%20Ysgol%20Babanod%20Coed%20Mawr%202015.pdf.pdf>

Mae Ysgol Glanadda a Coed Mawr yn rhan o ffederasiwn ac yn rhannu gwefan. Gweler yr adran ar Ysgol Glanadda uchod i weld sylwadau ar wefan yr ysgolion am eu defnydd o'r iaith.

Glancegin

Mae adroddiad Estyn 2013 yn argymhell bod angen i'r ysgol

“Sicrhau gwelliannau pellach yn y Gymraeg ar draws yr ysgol.”

Ac yn arsylwi am ddisgyblion yr ysgol

“nid ydynt yn siarad gyda’i gilydd yn Gymraeg pan nad ydynt dan oruchwyliaeth uniongyrchol oedolyn.”

“Mae’r ysgol yn manteisio ar bob cyfle i ychwanegu’r dimensiwn Cymreig yn y cynlluniau gwaith ac mewn arddangosfeydd ar hyd yr ysgol. Trefnir i’r cynnwys fod mor berthnasol ac agos â phosib i’r disgyblion, er enghraifft bomio Maesgeirchen yn ystod yr Ail Ryfel Byd. Mae’r ysgol yn darparu nifer o glybiau ar ôl ysgol er mwyn ymestyn profiad y disgyblion o ddefnyddio’r Gymraeg.”

“Nid yw disgwyliaidau athrawon o ran defnydd a safon y Gymraeg yn ddigon cyson.”

https://www.estyn.llyw.cymru/sites/default/files/documents/Adroddiad%20arolygiad%20Ysgol%20Glancegin%202013_0.pdf.pdf

Hirael

Yn Adroddiad Estyn 2015, dywedir

“Daw ychydig o gartrefi lle siaredir y Gymraeg”

“Nid yw medrau iaith Cymraeg llawer o ddisgyblion yn datblygu’n ddigonol ar draws yr ysgol”

<https://www.estyn.llyw.cymru/sites/default/files/documents/Ysgol%20Gynradd%20Hirael%20cy.pdf>

Ar wefan yr ysgol mae’n dweud

“Rydym yn dilyn polisi iaith Adran Addysg Gwynedd trwy ddarparu addysg Gymraeg i bob plentyn yn yr Adran Babanod” a “Dylai staff bob amser geisio defnyddio’r Gymraeg yn rheolaidd gyda phob disgybl. Dylai’r Gymraeg fod yn nodwedd gyson o arddangosfeydd mewn pob ystafell ddosbarth a choridor gan y dylid manteisio ar bob cyfle i amlygu agweddau o’r Cwricwlwm Cymreig ym mywyd cyffredinol a gwaith yr ysgol.”

Y Garnedd

Mae adroddiad Estyn 2012 yn dweud

“Daw 67% o’r disgyblion o gartrefi lle siaredir Cymraeg, a siarada tua 95% o’r disgyblion Gymraeg fel iaith gyntaf neu i safon gyfwerth. Mae pum disgybl yn hanu o gefndir ethnig.”

https://www.estyn.llyw.cymru/sites/default/files/documents/Adroddiad%20arolygiad%20Ysgol%20Y%20Garnedd%20Hydref%202012_0.pdf

Nid oes llawer o sylw yn cael ei roi i’r iaith Gymraeg yn adroddiad Estyn nac ym mhrosbectws yr ysgol.

Y Faenol

Mae prosbectws yr ysgol yn nodi un o’u hamcanion fel

“Galluogi pob disgybl i fod yn rhugl yn y Gymraeg a'r Saesneg fel y gall gymryd rhan lawn ym mywyd cymdeithasol a diwylliannol y gymdeithas ddwyieithog y mae'n rhan ohoni.”

(<http://www.faelnol.gwynedd.sch.uk/Faelnol-Prospectws.pdf>)

Mae adroddiad Estyn 2010 yn argymell bod angen i'r ysgol:

“wella safon gwaith ysgrifenedig y disgyblion yn y Gymraeg, yn enwedig yng nghyfnod allweddol 2;”

Ac yn dweud

“Gan ystyried eu cefndir ieithyddol, mae rhan fwyaf y disgyblion yn gwneud cynnydd da mewn Cymraeg. Maent yn arddangos agweddau cadarnhaol tuag at ddysgu'r iaith ac erbyn diwedd cyfnod allweddol 2, maent yn llwyddo i gyrraedd lefel dda o ddwyieithrwydd. Mae safonau yn y Gymraeg wedi gwella ers yr arolygiad diwethaf. “

(https://www.estyn.llyw.cymru/sites/default/files/documents/Inspection%20Report_Ysgol%20Y%20Faelnol_CYM_2010_0.pdf)

5. Modelau posib

Parhau gyda'r drefn bresennol

Opsiwn 3

Ymestyn y Faenol i gynyddu'r capasiti o 186 i 315. Ysgol newydd i'r Garnedd gan gynyddu'r capasiti o 210 i 420. Cau Ysgol Coed Mawr a Glanadda. Adeilad newydd ar gyfer Ein Harglwyddes. Cynyddu capasiti Glancegin i dderbyn plant cyfnod sylfaen ychwanegol. Gwelliannau i rannau adeilad Ysgol Hirael. Ystyriaeth i'r ddarpariaeth Uwchradd gan gynnwys cyflwr yr adeiladau presennol.

Opsiwn 10

Cynyddu capasiti'r Faenol (315). Garnedd i safle newydd a chodi capasiti (330). Addasu safle Glanadda i dderbyn plant Coed Mawr (90). Adeilad newydd ar gyfer Ein Harglwyddes. Cynyddu capasiti Glancegin i dderbyn plant cyfnod sylfaen ychwanegol. Gwelliannau i rannau adeilad Ysgol Hirael. Ystyriaeth i'r ddarpariaeth Uwchradd gan gynnwys cyflwr yr adeiladau presennol.

6. Casgliad

Yr un yw'r Polisi Iaith ar gyfer holl ysgolion cynradd Gwynedd, felly yr un fyddai'r ddarpariaeth i'r disgyblion waeth pa ysgol gynradd y byddent yn dewis mynychu. O edrych ar y dystiolaeth uchod, ac yn unol â'r Polisi Iaith, disgwylir i gyfrwng y ddarpariaeth gwricwlaidd fod yr un fath ar draws yr ysgolion cynradd, ac mae holl ysgolion cynradd Bangor (ar wahân i Ysgol Ein Harglwyddes) yn llwyddo i gael canran sylweddol o'r disgyblion i gyflawni y lefel ddisgwyliedig mewn Cymraeg (iaith gyntaf) yn CS a CA2.

Serch hynny, cydnabyddir fod naws a diwylliant Cymreig yr ysgolion cynradd ym Mangor ac ar draws y sir yn amrywio, a hynny'n bennaf ar sail cefndir ieithyddol y plant. Adlewyrchir yr amrywiaeth hwn bennaf yn y defnydd a wneir o'r Gymraeg gan y plant mewn cyd-destunau anffurfiol a chymdeithasol. Mewn ymateb i hyn, datblygwyd y Siarter Iaith gan y Cyngor fel cynllun penodol sydd yn weithredol ymhob ysgol gynradd yng Ngwynedd er mwyn annog defnydd cymdeithasol plant o'r Gymraeg, hyrwyddo ymwybyddiaeth o Gymreictod a naws Gymreig yr ysgolion. Gweler Atodiad 1 am ragor o wybodaeth am ddefnydd o'r Gymraeg.

7. Ardrawiad Cymunedol

Fel rhan o'r broses ymgynghori statudol, mae angen gwneud asesiad effaith cymunedol yn unol â Chod Trefniadaeth Ysgolion 006/2013. Mae'r asesiad hwn yn deillio o ganllawiau cenedlaethol Llywodraeth Cymru ar gyfer ad-drefnu ysgolion, yn cynnwys ystyriaethau ynglŷn ag anghenion unigryw ardaloedd gwledig.

"Mewn rhai ardaloedd, gall yr ysgol fod yn ganolbwynt i weithgarwch cymunedol hefyd, a gallai goblygiadau ei chau fod yn fwy na mater o ddarparu addysg. Gall hyn fod yn nodwedd arbennig mewn ardaloedd gwledig os defnyddir adeiladau ysgol ar gyfer darparu gwasanaethau i'r gymuned leol."

"Dylai'r achos y mae cyflwynwyr cynigion yn ei baratoi ddangos bod asesiad wedi'i gynnal ar effaith cau ysgol ar y gymuned, a sut y gallai'r chyfleusterau cymunedol a ddarperir gan yr ysgol ar hyn o bryd gael eu cynnal. Os oes cynnig i gau ysgol, dylai Awdurdodau Lleol ystyried pa gamau y mae angen eu cymryd i gynnal neu wella ymgysylltu â'r broses addysg ac â chyfleusterau eraill a gynigir gan ysgolion fel gweithgareddau cyn ac ar ôl ysgol a allai helpu i fynd i'r afael â thlodi plant."

Ffynhonnell: Cylchlythyr 006 /2013

Mae trafodaethau ad-drefnu ysgolion cynradd yn cael eu cynnal yn nalgylch Bangor. O fewn y dalgylch mae 8 ysgol gynradd a 2 ysgol uwchradd. Gweler Map 1 (tud.3) i weld lleoliadau'r ysgolion. O ystyried bod yr ysgolion yn agos at ei gilydd mewn ardal drefol rydym yn gallu dweud bod cymunedau'r ysgolion gyda mynediad at yr un adnoddau cyffredinol (e.e. meddygfa, siopa, eglwys ayb.). Mae'r gymuned yn gwneud defnydd o adeiladau ac adnoddau rhai o'r ysgolion yn bresennol, bydd unrhyw newid i'r adeiladau yn enwedig cau unrhyw safleoedd yn cael effaith ar y cymunedau.

Dyma tabl yn nodi pa weithgareddau cymunedol, tu allan i waith arferol yr ysgol sydd yn digwydd yn adeiladau'r ysgol. Mae nifer o'r gweithgareddau yma wedi eu hanelu at ddisgyblion yr ysgol ond mae grwpiau cymunedol eraill, fel corau, bandiau a thimau chwaraeon hefyd yn gwneud defnydd o adeiladau rhai o'r ysgolion.

Tabl 14: Defnydd cymunedol o gyfleusterau'r ysgol

	Cae Top	Ein Harglwyddes	Glanadda	Coedmawr	Glancegin	Hirael	Y Faenol	Y Garnedd
Yr Urdd	✓				✓		✓	✓
Chwaraeon	✓		✓				✓	✓
Ymarfer Côr							✓	✓
Ymarfer cerddoriaeth			✓					✓
Clwb Ar ôl ysgol	✓						✓	✓
Clwb brecwast			✓				✓	✓
Digwyddiadau Elusenol	✓		✓		✓		✓	
Clybiau addysgiadol	✓	✓					✓	
Gwasanaethau Cymunedol							✓	
Cylch Meithrin	✓							
Clwb Gwyliau Ysgol	✓						✓	
Dosbarthiadau Derbyn Eglwys Gatholig		✓						

Drwy gau safleoedd Glanadda a Coedmawr (Opsw'n 3 ac Opsw'n 8) mi fydd rhai elfennau o ddigwyddiadau cymunedol yn cael eu colli. Fodd bynnag gwelwn fod ysgolion eraill yr ardal fel Ysgol y Garnedd yn gwneud defnydd tebyg o adeilad yr ysgol a byddai modd i'r gymuned wneud defnydd o'r adeilad hwnnw..

Does dim rheswm i feddwl y byddai'r un o'r opsiynau yn cael effaith negyddol sylweddol ar y gymuned.

8. Atodiad 1

Rydym wedi edrych ar ddata'r gwe iaith i weld pa ddefnydd mae disgyblion blwyddyn 3-6 yn gwneud o'r iaith Gymraeg yn yr ysgol. Mae'r tablau yn Atodiad 1 yn dangos beth fyddai sefyllfa'r ieithyddol petai ni'n cyfuno atebion disgyblion y ddwy ysgol yn yr arolwg gyda'i gilydd.

Tabl 9.1: Canran y plant sy'n siarad Cymraeg efo plant yn y dosbarth

Siarad Cymraeg efo plant yn y dosbarth	Bob Amser	Yn Aml	Weithiau	Ychydig iawn	Byth
Ysgol y Garnedd	88.8%	6.9%	3.1%	0%	1.3%
Ysgol Glanadda	4.8%	21.4%	66.6%	7.1%	0%
Gyda'u Gilydd	71.3%	9.9%	16.3%	1.5%	1%

Tabl 9.5: Canran y plant sy'n siarad Cymraeg efo'r plant ar y coridor ac yn y neuadd ginio

Siarad Cymraeg efo'r plant ar y coridor ac yn y neuadd ginio	Bob Amser	Yn Aml	Weithiau	Ychydig iawn	Byth
Ysgol y Garnedd	83.8%	12.5%	3.1%	0.6%	0%
Ysgol Glanadda	4.8%	21.4%	50%	19%	4.8%
Gyda'u Gilydd	67.3%	14.4%	12.9%	4.5%	1%

Tabl 9.6: Canran y plant sy'n siarad Cymraeg ar iard yr ysgol

Siarad Cymraeg ar iard yr ysgol	Bob Amser	Yn Aml	Weithiau	Ychydig iawn	Byth
Ysgol y Garnedd	79.4%	16.3%	4.4%	0%	0%
Ysgol Glanadda	0%	19%	57.1%	19%	4.8%
Gyda'u Gilydd	62.9%	16.8%	15.3%	4%	1%

Tabl 9.8: Canran y plant sy'n hyderus wrth siarad Cymraeg

Dw i'n hyderus wrth siarad Cymraeg	Hyderus iawn	Hyderus	Gweddol Hyderus	Ddim yn Hyderus	Ddim yn Hyderus o gwbl
Ysgol y Garnedd	78.8%	11.9%	6.3%	1.9%	1.3%
Ysgol Glanadda	59.5%	21.4%	7.1%	9.5%	2.4%
Gyda'u Gilydd	74.8%	13.7%	6.4%	3.5%	1.5%

Tabl 9.9: Canran y plant sy'n meddwl ei bod hi'n bwysig siarad Cymraeg

Dw i'n meddwl ei bod hi'n bwysig siarad Cymraeg	Pwysig iawn	Pwysig	Gweddol bwysig	Ddim yn bwysig	Ddim yn bwysig o gwbl
Ysgol y Garnedd	84.4%	11.9%	3.8%	0%	0%
Ysgol Glanadda	95.2%	4.8%	0%	0%	0%
Gyda'u Gilydd	86.6%	10.4%	3%	0%	0%

DRAFFET

Rhaglen Moderneiddio Addysg

Adran Addysg

Adroddiad Aseiad Effaith ar Gydraddoldeb

Dalgylch Bangor

Ionawr 2018

Cyflwyniad

Mae wedi dod i'r amlwg bod nifer o faterion angen sylw gydag ysgolion Dalgylch Bangor, er enghraifft:

- gôr gapasiti mewn rhai ysgolion (Garnedd a Faenol)
- nifer uchel o lefydd gweigion mewn rhai ysgolion (Coedmawr a Glanadda)
- trafferthion arweinyddiaeth a recriwtio – yn enwedig swyddi pennaeth
- gofod dysgu anaddas sy'n cyfyngu gallu ysgol i ddarparu cwricwlwm llawn
- cyflwr gwael rhai adeiladau
- diffyg cyfleusterau
- anghysondeb cost y pen fesul disgybl rhwng ysgolion
- sicrhau bod ysgolion yn hyfyw i'r dyfodol, gan roi ystyriaeth fanwl i unrhyw ddatblygiadau tai pellach yn ardal Goetre Uchaf (Penrhosgarnedd)

Bydd Swyddfa Moderneiddio Addysg Cyngor Gwynedd, drwy gynllun cyllido Rhaglen Ad-drefnu Ysgolion 21^{ain} Ganrif, yn edrych i daclo'r materion uchod drwy ddatblygu model addysgol a fydd yn cyfarch y problemau gan weithredu datrysiad a fydd yn hyfyw i'r dyfodol. Bydd rhai elfennau yn cael ei gweithredu drwy'r Ffynhonnell Ariannol bresennol, sef Band A (2013-18) a rhai drwy'r ffynhonnell ariannol eraill.

Mae trafodaethau cychwynnol wedi eu cynnal gan fforwm Panel Adolygu Dalgylch (PAD). Mae aelodaeth y PAD yn cynnwys Penaethiaid, Cadeiryddion Llywodraethwyr, a chynrychiolaeth o Riant Lywodraethwr holl ysgolion y Dalgylch, Aelodau Lleol, cynrychiolaeth o'r Eglwys (Catholig ag Anglicanaidd) a chynrychiolwyr o Grwp Llandrillo Menai. Mae'r trafodaethau wedi edrych ar 12 opsiwn posib i gychwyn. Disgwylir bydd rhai elfennau yn cael eu darparu mewn camau.

Rhestr Fer o Opsiynau

1. **Status Quo/Gwneud Dim** – sefyllfa presennol
2. **(Opsiwn 3)** Ymestyn y Faenol i gynyddu'r capasiti o 186 i 315. Ysgol newydd i'r Garnedd gan gynyddu'r capasiti o 210 i 420. Cau Ysgol Coed Mawr a Glanadda. Adeilad newydd ar gyfer Ein Harglwyddes. Cynyddu capasiti Glancegin i dderbyn plant cyfnod sylfaen ychwanegol. Gwelliannau i rannau adeilad Ysgol Hirael. Ystyriaeth i'r ddarpariaeth Uwchradd gan gynnwys cyflwr yr adeiladau presennol.

D.S Rhagwelir bydd elfennau eraill yn cael eu gweithredu o dan raglen ariannu Band B, gan gynnwys, gwelliannau i rannau o Ysgol Hirael, ystyriaeth a roddir i ddarpariaeth Uwchradd (yn enwedig cyflwr adeiladau) a nodi safle mwy addas ar gyfer Ein Harglwyddes (bydd y mwyafrif ohonynt yn cael eu hariannu gan yr Eglwys (85%) gyda chyfraniad o 15% gan y Cyngor trwy Raglen Ysgolion yr 21ain Ganrif).

3. **(Opsiwn 8)** Cau Glanadda a Coed Mawr. Estyniad i'r Faenol (315). Adeilad newydd i'r Garnedd (380-420 o blant). Adeilad newydd i Ein Harglwyddes (120) (cyllid yr Eglwys). Creu cyfleusterau cymunedol chwaraeon i'w rhannu gan y Garnedd, Friars, Cae Top (fel Parc Eirias). Cynyddu capasiti Glancegin i dderbyn plant cyfnod sylfaen ychwanegol. Gwelliannau i rannau adeilad Ysgol Hirael. Ystyriaeth i'r ddarpariaeth Uwchradd gan gynnwys cyflwr yr adeiladau presennol.

D.S Rhagwelir bydd elfennau eraill yn cael eu gweithredu o dan raglen ariannu Band B, gan gynnwys, gwelliannau i rannau o Ysgol Hirael, ystyriaeth a roddir i ddarpariaeth Uwchradd (yn enwedig cyflwr adeiladau) a nodi safle mwy addas ar gyfer Ein Harglwyddes (bydd y mwyafrif ohonynt yn cael eu hariannu gan yr Eglwys (85%) gyda chyfraniad o 15% gan y Cyngor trwy Raglen Ysgolion yr 21ain Ganrif).

4. **(Opsiwn 10)** Cynyddu capasiti'r Faenol (315). Garnedd i safle newydd a chodi capasiti (330). Addasu safle Glanadda i dderbyn plant Coed Mawr (90). Adeilad newydd ar gyfer Ein Harglwyddes. Cynyddu capasiti Glancegin i dderbyn plant cyfnod sylfaen ychwanegol. Gwelliannau i rannau adeilad Ysgol Hiracl. Ystyriaeth i'r ddarpariaeth Uwchradd gan gynnwys cyflwr yr adeiladau presennol.

D.S Rhagwelir bydd elfennau eraill yn cael eu gweithredu o dan raglen ariannu Band B, gan gynnwys, gwelliannau i rannau o Ysgol Hiracl, ystyriaeth a roddir i ddarpariaeth Uwchradd (yn enwedig cyflwr adeiladau) a nodi safle mwy addas ar gyfer Ein Harglwyddes (bydd y mwyafrif ohonynt yn cael eu hariannu gan yr Eglwys (85%) gyda chyfraniad o 15% gan y Cyngor trwy Raglen Ysgolion yr 21ain Ganrif).

1. Deddfwriaeth Perthnasol

Mae Deddf Cydraddoldeb 2014 ("y Ddeddf") yn cyfuno gweithredoedd gwrth wahaniaethu blaenorol yn un Ddeddf i'w disodli. Mae'n symleiddio ac yn cryfhau'r ddeddfwriaeth, ac mae'n gwaredu anghysondebau, gan ei gwneud hi'n haws i bobl deall y ddeddfwriaeth ac i gydymffurfio ag ef. Daeth y rhan fwyaf o ofynion y Ddeddf i rym ar 1 Hydref 2010. Mae'r Ddeddf yn cynnwys dyletswyddau newydd i'r sector cyhoeddus ynglŷn â chydaddoldeb (y 'ddyletswydd gyffredinol') sy'n disodli'r cyfrifoldebau unigol sy'n ymwneud â chydaddoldeb o ran hil, anabled a rhyw. Daeth y ddyletswydd hon i rym ar 5 Ebrill 2011.

Nod y ddyletswydd gyffredinol yw sicrhau bod awdurdodau cyhoeddus a'r rhai sy'n cyflawni cyfrifoldebau yn ystyried sut y gallent gyfrannu'n gadarnhaol tuag at gymdeithas decach trwy wella cydraddoldeb a chysylltiadau da o ddydd i ddydd. Mae'r ddyletswydd yn sicrhau bod sylw i gydraddoldeb yn cael ei gynnwys yn y ffordd y mae polisiau'n cael eu cynllunio a'r ffordd y darperir gwasanaethau ac yn sicrhau bod polisiau a gwasanaethau yn cael eu hadolygu'n barhaus. Mae hyn yn sicrhau gwell canlyniadau i bawb, e.e. diddymu gwahaniaethu anghyfreithlon, aflonyddu ac erledigaeth; hyrwyddo cyfle cyfartal a chreu perthynas dda. Mae'r dyletswyddau hyn yn gyfreithiol rwymol. Gall awdurdodau sy'n methu â chyflawni'r dyletswyddau wynebu her gyfreithiol.

Mae Deddf Cydraddoldeb 2010 yn amddiffyn pobl ar sail cyfres o nodweddion gwarchoddedig: Hil, Rhyw, Anabled, Cyfeiriadedd Rhywiol, Ail-aseiniad Rhyw, Crefydd, Credo ac Oedran. Lle bo'n berthnasol, mae hefyd yn amddiffyn ar sail priodas a phartneriaeth sifil, beichiogrwydd a mamolaeth. Dylid nodi hefyd bod y Ddeddf yn darparu amddiffyniad ar sail 'cysylltiad' gyda'r nodweddion gwarchoddedig, ac felly byddai'n amddiffyn rhieni neu warcheidwaid plant anabl ar sail eu cysylltiad â'r plentyn. Mae'r Ddeddf yn mynnu bod y ddyletswydd i roi 'sylw dyledus' yn amlwg yn ystod y broses o wneud penderfyniadau. Mae hefyd yn bwysig nodi bod awdurdodau cyhoeddus sy'n glwm wrth y rhwymedigaethau hefyd yn debygol o gael eu rhwymo gan y rhwymedigaethau sy'n berthnasol i'r Ddeddf Hawliau Dynol. Felly, fel rhan o'r un broses, byddai'n ddarbodus hefyd ystyried yr effaith bosibl y gallai penderfyniadau eu cael ei chael ar hawliau dynol.

2. Gweithredu

Mae Adran Addysg Cyngor Gwynedd yn gyfrifol am yr asesiad hwn. Fe'i cynhaliwyd rhwng Ionawr a Chwefror 2018. Mae'r wybodaeth yn seiliedig ar ddata gan PLASC Medi 2017, ynghyd ag adroddiadau Estyn a ffynonellau eraill. Mae prosesau ar waith i sicrhau bod pob ysgol berthnasol yn cael cyfle i gyfrannu at yr asesiad cydraddoldeb. Bydd ymatebion ysgol yn cael eu hymgorffori yn y broses ymgynghori statudol. Bydd disgyblion hefyd yn cael cyfle i gyfrannu eu barn yn ystod y cyfnod ymgynghori statudol.

3. Adnabod Effaith

Beth fydd effaith unrhyw newid a weithredir ar bobl gyda nodweddion cydraddoldeb?

Nodweddion Cydraddoldeb	Effaith																	
Hil (gan gynnwys cenedligrwydd)	Mae gan holl ysgolion Gwynedd bolisiau perthnasol ar waith i amddiffyn unigolion rhag unrhyw wahaniaethu yn seiliedig ar hil, megis Polisiau Cydraddoldeb, Cynhwysiant a Gwrth-fwlio. Mae'r Polisi Gwrth-fwlio a ddarperir gan Gyngor Gwynedd yn nodi canllawiau a gweithdrefnau gwrth-fwlio yn seiliedig ar ffactorau megis hil yn yr ysgol.																	
	<i>Mae'r tabl isod yn adnabod disgyblion yr ysgolion perthnasol o ran Cefndir Ethnig (CYBLD Ionawr 2017):</i>																	
	Ysgol	Gwyn Prydeinig	Gwyn arall / cymysg	Gwyddelig	Rwmanaidd	Pwylaidd	Twrcaidd / Cypraidd	Affricanaidd	Asaidd	Bangladeshi	Dwyrain Canol	Tseiniaidd	Pakistanaidd	Arabaidd	Sbaenaidd Portiwgeaidd	Indiaidd	Cymysg	Arall
Y Garne dd	259	1	1													1	1	3
Coed mawr (Babanod)	13	1											1					
Glanad da	41	1						3	1				2	1				1
Y Faenol	118	9		1	5			4	2	2	8	2	8		4	2	3	2
Hirael	86	9		1			4	2	3	10	1		8			2	3	2
Glance gin	155	1			1	2				1								7
<i>Mae'r tabl isod yn adnabod disgyblion yr ysgolion perthnasol o ran Hunaniaeth Cenedlaethol (CYBLD Ionawr 2017):</i>																		
Ysgol	Cymraeg	Gwyn Prydeinig	Arall	Ddim yn gwybod neu heb ddweud														
Y Garne dd	229	30	0	7														
Coedmawr (Babanod)	7	5	2	1														
Glanad da	29	13	6	2														
Y Faenol	72	74	22	5														
Hirael	43	49	31	8														

	Glancegin	99	55	2	11
Yr Iaith Gymraeg	Mae Cynllun Addysg Gymraeg y Cyngor yn gosod yr un gofynion ar bob ysgol, ac felly o ran gweithredu'r polisi, ni fydd unrhyw newidiadau, waeth pa fodelau sy'n cael eu mabwysiadu. <i>[Bydd asesiad ieithyddol ar wahân yn cael ei gweithredu i asesu unrhyw effaith arfaethedig ar yr iaith Gymraeg.]</i>				
Anabledd	Fel rhan o Raglen Ysgolion yr 21ain Ganrif, a ariennir ar y cyd gan Lywodraeth Cymru a Chyngor Gwynedd, bydd cyfle i sicrhau y bydd pob adeilad yn cwrdd â gofynion a safonau mynediad i'r anabl (y DDA). O safbwynt adeiladu, bydd unrhyw gynlluniau a weithredir yn bodloni Rheoliadau Adeiladu Cymru 2010 - Rhan M (Mynediad at adeiladau a defnyddio adeiladau). Mae'r Rheoliadau hyn yn cydymffurfio â gofynion Deddf Cydraddoldeb 2010. Mae polisi'r Cyngor yn mynnu bod ysgolion yn darparu Polisi Gwrth-fwlio, ac o ganlyniad, disgwylir i bob ysgol ddiogelu rhag bwlio ar sail anabledd, ac ar unrhyw sail arall. Yn ogystal, mae gan ysgolion Gwynedd God Ymarfer Cludiant. Bydd yr holl fodelau arfaethedig hefyd yn darparu cyfleoedd i wella darpariaeth Anghenion Dysgu Ychwanegol.				
Oedran	Byddai'r tri opsiwn rhestr fer, Modelau 3, 8 a 10 yn cynnwys newid i'r garfan oed ar gyfer rhai disgyblion. Ar hyn o bryd mae Ysgol Coedmawr yn ysgol fabanod (rhwng 3 a 7 oed) ac Ysgol Glanadda yn ysgol iau (rhwng 7 ac 11 oed). Byddai'r newidiadau arfaethedig yn yr holl 3 opsiwn yn arwain at blant o Goedmawr a Glanadda yn cael eu haddysgu mewn ysgol gydag ystod oedran o 3 i 11 ar un safle. Fodd bynnag, ni ragwelir y byddai hyn yn cael effaith negyddol gan fod yr ystod oedran yn y mwyafrif o ysgolion Gwynedd ar gyfer plant 3-11 oed.				
Rhyw	Ni fydd y cynlluniau yn cael llawer o effaith ar ryw gan fod pob ysgol a effeithir yn ysgolion cynradd cymysg o ran rhyw.				
Crefydd neu gred (neu ddiffyg cred)	Mae nifer o ysgolion yn y dalgylch sydd o enwad crefyddol. Ysgol Gynradd Wirfoddol dan rheolaeth yr Eglwys yng Nghymru yw Ysgol y Faenol (CWR(E)) ac mae Ein Harglwyddes yn Ysgol Gynradd Wirfoddol dan cymorth yr Eglwys Gatholig (CWR(C)). Nid yw unrhyw un o'r cynigion yn awgrymu newid y categorïau cyfredol. Mae gan bob ysgol Bolisi Cynhwysiad a fyddai'n mynd i'r afael ag unrhyw achosion a allai godi sy'n gysylltiedig â chrefydd neu gredoau.				

4. Dyletswyddau Cydraddoldeb

A fydd unrhyw newid a weithredir yn ateb Dyletswyddau Cyffredinol Ddeddf Cydraddoldeb?

Dyletswyddau Cyffredinol y Ddeddf Cydraddoldeb	Ydi'r ddyletswydd yn cael ei hateb?	Ym mha ffordd?
Cael gwared â cham-wahaniaethu anghyfreithlon,	Ydi	Ni fydd unrhyw un o'r opsiynau arfaethedig yn newid dyletswydd statudol yr ysgolion yr effeithir arnynt i amddiffyn disgyblion rhag unrhyw wahaniaethu, aflonyddu neu erledigaeth. Y nod yw rhoi cyfle i'r disgyblion leisio'u barn mewn ffordd sy'n addas ac yn

aflonyddu ac erledigaeth		briodol o ystyried unrhyw ffactorau sy'n effeithio arnynt. Byddant yn parhau i ddefnyddio'r Cyngor Ysgol, gwersi ABCh, polisiau gwrth-fwlio a dulliau eraill i sicrhau bod yr ysgol yn gwahardd gwahaniaethu anghyfreithlon, aflonyddu ac erledigaeth.
Hyrwyddo cyfleoedd cyfartal	Ydi	Bydd pob un o'r tri opsiwn yn anelu at wella cyfleoedd i bob plentyn o fewn y dalgylch. <i>Adroddiad Estyn (Ionawr 2007) 'Mae gwerthusiad o berfformiad ysgolion cyn ac ar ôl symud i mewn i adeiladau newydd neu adeiladau a adnewyddwyd yn sylweddol' yn nodi bod "plant sy'n derbyn eu haddysg mewn adeiladau newydd neu adeiladau wedi'u hadnewyddu'n sylweddol yn perfformio gwell, cyrhaeddiad a lefelau cyrhaeddiad yn cael eu gwella ar hyd gyda phresenoldeb ac ymddygiad. Mae arweinyddiaeth a rheolaeth hefyd yn gwella, ynghyd ag ansawdd yr addysgu. Mae'r gwelliannau hefyd yn golygu mwy o ddewis i ddisgyblion oherwydd mwy o le a chyfleusterau gwell. Mae'r ddarpariaeth y mae'r ysgol yn ei wneud ar gyfer gweithgareddau cyn-ysgol ac ar ôl ysgol hefyd yn gwella'n sylweddol".</i> Bydd pob ysgol yn parhau i hyrwyddo cyfle cyfartal.
Meithrin perthnasau da	Ydi	Nod y tair opsiwn fydd adeiladu ar y berthynas dda rhwng yr ysgolion a'u cymunedau, a hefyd annog ysgolion i rannu arfer da. Mae Opsiwn 8 yn cynnwys cyfleoedd i rannu cyfleusterau chwaraeon cymunedol. Yn ystod unrhyw brosiect datblygu cyfalaf ysgol, bydd y Cyngor yn archwilio pob cyfle i wella'r berthynas rhwng ysgol a'i chymuned a hyrwyddo'r ysgol ar gyfer defnydd cymunedol.

5. Casgliadau

Ni ragwelir y byddai unrhyw un o'r tri model yn cael effaith ar y sylwedd ar unrhyw un o'r nodweddion cydraddoldeb a gynhwysir yn yr asesiad hwn. Os bydd rhai yn cael eu hamlygu, yn dilyn yr ymgynghoriad, bydd y Cyngor yn ystyried y camau gweithredu angenrheidiol. Ni fydd unrhyw newid i unrhyw bolisi ysgol o fewn yr ysgolion perthnasol o ran materion cydraddoldeb.

6. Camau Lliniaru a Monitro

Ni ragwelir unrhyw effeithiau negyddol. Os tynnir sylw at unrhyw un yn dilyn yr ymgynghoriad, bydd y Cyngor yn ceisio ffyrdd i'w lliniaru, gan edrych yn benodol ar unrhyw awgrymiadau a gynhigir yn yr ymatebion.

7. Camau Gweithredu

Dewiswch un o'r canlynol:

Parhau gyda'r polisi / gwasanaeth gan ei fod yn gadarn	✓
Addasu'r polisi i ddileu unrhyw rwystrau	
Atal a dileu'r polisi gan fod yr effeithiau niweidiol yn rhy fawr	
Parhau a'r polisi oherwydd gellir cyfiawnhau unrhyw effaith niweidiol	

DRAFT